

İŞKOLLARI TÜZÜĞÜ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 10/11/1983, No: 83/7376
Dayandığı Kanunun Tarihi : 5/5/1983, No: 2821
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 6/12/1983, No:18243

Amaç

Madde 1 – Bu Tüzüğün amacı, 5/5/1983 günlü ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 28/8/1983 günlü ve 2882 sayılı Kanunla değiştirilen 60 ıncı maddesinde sayılan işkollarına hangi işlerin gireceğini saptamaktır.

İşkollarına giren işler

Madde 2 – Her bir işkoluna giren işlerin neler olduğu, iktisadi faaliyetlerin sınıflandırılmasına ilişkin uluslararası normlar da gözönünde bulundurularak düzenlenen. Tüzüğe ekli listede gösterilmiştir.

Asıl işe yardımcı işler

Madde 3 – Bir işyerinde yürütülen asıl işe yardımcı işler de, asıl işin dahil olduğu işkolundan sayılır.

İşyerinin girdiği işkolunun belirlenmesi :

Madde 4 – Bir işyerinin hangi işkoluna girdiği konusunda anlaşmazlık çıkması halinde, ilgililerin başvurusu üzerine, işkolu, o işyerinde yürütülen işin niteliğine göre Çalışma Bakanlığınca saptanır. Bakanlığın bu konudaki kararına karşı, ilgililer, Sendikalar Kanunu'nun 4 üncü maddesine göre dava açabilirler.

İstatistikler

Madde 5 – Her işkolunda çalışan, sendikalara üye olan ve olmayan işçilerin sayılarıyla bunların sendikalara dağılımı Çalışma Bakanlığınca, her yıl ocak ve temmuz aylarında çıkartılacak istatistiklerde gösterilir; bu istatistikler Resmi Gazete'de yayımlanır.

Kaldırılan hükümler

Madde 6 – Bakanlar Kurulunun 15/6/1983 günlü ve 83/6686 sayılı kararıyla yürürlüğe konulmuş bulunan İşkolları Tüzüğü yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 7 – 5/5/1983 günlü ve 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 28/8/1983 günlü ve 2882 sayılı Kanunla değiştirilen 60 ıncı maddesine göre hazırlanan ve Danıştay'ca incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri Resmi Gazete'de yayımı gününde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 8 – Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İŞKOLLARINA GİREN İŞLER

İşkolu Sıra No.	Bölüm No.	Büyük Grup No.	İşkolu - İşler
1	0	01, 02, 03, 04	TARIM VE ORMANCILIK, AVCILIK VE BALIKÇILIK Tarım ve hayvan yetiştirme, ormancılık ve tomrukçuluk, her türlü teraslama işleri, tarım ve bahçıvanlık okulları hizmetleri, avcılık ve av hayvanlarının üretilmesi, balıkçılık, süngercilik ve benzeri su ürünlerinin çıkarılması işleri.
2	1	11, 12, 14, 19	MADENCİLİK Maden arama, kömür madenciliği, metal cevherleri madenciliği, taş, kil, kum ocakları, tuzlalar(kaya tuzları dahil) ve madenlerden başka maddelerin topraktan çıkarılması, kömürden yapılan maddelerin yapımı işleri.
3	1, 2, 3	13, 30, 31, 32	PETROL, KİMYA VE LASTİK Petrol arama, ham petrol, sair akaryakıt ve tabii gaz tasfiyehaneleri ve petrol mamülleri sanayii (L.P.G. dahil), akaryakıt depo ve istasyonları, akaryakıt taşınması (pipeline dahil), satışı, ecza ve kimya sanayii (azot, gübre, deterjan, kozmetik, boya ve atom sanayii dahil), pil, batarya ve akümülatör sanayii, tabii ve suni lastik ve kauçuk, plastik, bakalit, linelyum, muşamba ve benzeri sanayii ve bu maddelerden yapı, elektrik , sıhhi malzeme, ev eşyası ve her türlü eşya yapım işleri.
4	2	20, 21, 22	GIDA SANAYİİ Gıda maddeleri yapımı sanayii, insanların tüketimine mahsus gıda maddelerinin yapımı, her türlü hayvan, kümes ve av hayvanları kesilmesi ve temizlenmesi, paketlenmesi, mezbahalar ve etten yapılan gıda maddeleri yapımı, süttten yapılan maddelerin yapımı, hayvansal ve bitkisel yağ sanayii (hayvansal ve bitkisel yağdan yapılan sabun sanayii dahil), her çeşit gıda maddelerinin konserve yapılması ve saklanması, değirmende öğütülmüş maddeler yapımı, ekmekçilik ve her çeşit un ve unlu maddelerden yiyecek yapımı, kakao, çikolata, şekerleme ve benzeri maddeler yapımı, kakao, kahve, tuz öğütülmesi ve çay yaprakları üzerinde yapılan işlemler ve benzeri işler, yem sanayii, maya yapımı, içki ve tütün sanayii, damıtılmış alkollü içkiler, şaraplar, likörler, malt likörleri, hafif içkiler, karbon asidi ile yapılmış içeceklerin yapımı, arıtılması karıştırılması, damıtılması, mayalandırılması, bira fabrikalarında yapılan işler, alkolsüz içkiler (gazoz, meyva suları ve benzerleri), sigara, puro, pipo enfiye, çiğnenen tütün ve benzerlerinin yapımı, paketlenmesi ve taşınması, tütün ayıklanması, kurutulması gibi tütün sanayii ile ilgili yapım ve işleme işleri.
5	2	20	ŞEKER Şeker sanayii.

İşkolu Sıra No.	Bölüm No.	Büyük Grup No.	İşkolu – İşler
6	2	23, 24	DOKUMA Her türlü dokuma sanayii, giyecek eşyası sanayii, hazır dokuma eşyası yapımı (trikotaj ve fermuar yapımı), her türlü iplik sanayii (sun'i ve sentetik elyaf işleri dahil), çırçır sanayii (idrofil pamuk yapımı dahil), çamaşırhanede yapılan işler, ütü, kola, boyama ve temizleme işleri.
7	2	24, 29	DERİ Kundura sanayii, deri ve deriden yapılan her türlü eşya (saraciye) yapımı ve debagat işleri, kürkçülük, tutkal sanayii ve bağırsak işleme işleri.
8	2	25, 26	AĞAÇ Ağaç ve mantardan yapılan eşya, mobilya yapımı, doğrama ve biçkicilik sanayii, kereste fabrikaları, her türlü sun'i tahta ve benzeri yapım işleri.
9	2	27	KAĞIT Kağıt, kağıttan yapılan her türlü eşya ve selüloz sanayii işleri.
10	2	28	BASIN VE YAYIN (Değişik: 28/3/1996 - 96/7949 K.) Her türlü basın ve yayın işleri, basımevlerinde yapılan işler, klişecilik, kağıt ve madeni para basım işleri, kağıt, karton, plastik ve sair malzeme üzerine yapılan baskı işleri.
11	6	62, 63	BANKA VE SİGORTA Bankalar ve sigorta şirketleri, banka ve sigorta birlikleri, para borsalarında yapılan işler.
12	3	33	ÇİMENTO, TOPRAK VE CAM Metalden başka maden sanayii, çimento sanayii, her türlü toprak ve seramik sanayii ile çömlek, çini, fayans yapımı ve çimento, alçı, taş ve toprak kullanılarak yapılan yapı malzemesi ve diğer gereç yapımı, ateş tuğlası, tuğla ve kiremit sanayii, lüle taşı işlemesi ile bu işkoluna ait hammadde ocaklarında yapılan işler, cam ve camdan yapılma eşya sanayii işleri.
13	3	34, 35, 36, 37, 38, 39	METAL Metal yapımı, her türlü maden cevherlerinin ve bunların alaşım ve karışımlarının ergitilmesi, arıtılması, haddelenmesi, çekilmesi, dökülmesi ve şekillendirilmesi, çelik sanayii, madensel eşya yapımı, makina yapımı, elektrik makinaları, cihazları, araç ve gereçlerinin (deniz, demir ve hava yolları madeni taşıma araçları hariç) ve diğer madensel taşıtların yapımı ve onarımı ve başkaca madensel eşya ve gereç yapımı, kurma (montaj) sanayii işleri.
14	3	38	GEMİ Her türlü deniz araçları yapımı, onarımı ve gemi bozma tezgahlarında yapılan işler.

İşkolu Sıra No.	Bölüm No.	Büyük Grup No.	İşkolu - İşler
15	4	40	İNŞAAT Bina, yol, köprü, demiryolu, tünel, metro, kanalizasyon, liman, dalgakıran, havuz, istihkam, hava alanı, dekovil ve tramvay yolu, spor alanları yapımı gibi her çeşit yapıcılık işleri ile bunların etüt, proje, araştırma, bakım, onarım ve benzeri işleri
16	5	21, 52	ENERJİ Elektrik, havagazı, su, ısı üretimi, toplanması, arıtılması, kullanılabilir ve yararlanılır hale getirilmesi, iletim ve dağıtım işleri, yukarıdaki amaçlarla tesis ve şebekeler kurulması (baraj dahil), işletilmesi korunması, bakımı, onarımı ve bunlarla ilgili etüt, proje, araştırma ve benzeri işler.
17	6, 8	61, 62, 64, 82, 83	TİCARET, BÜRO, EĞİTİM VE GÜZEL SANATLAR Her türlü mali kuruluşlar, ticaret borsaları, ticaret ve sanayi odaları, birlikleri, kooperatifler, kredi esham ve tahvil borsaları, her türlü büro ve benzeri kuruluşlar ile dernekler, noterler, işçi ve işveren kuruluşları, her türlü sınai, tarımsal, kimyasal ve hayvansal maddelerin ve ürünlerin alımı ve satımı, eğitim kurumları, sahne, perde ve benzeri gösteri sanatları, müzik, resim, heykel, dekorasyon, edebiyat ve benzeri güzel sanatlarla ilgili işler.
18	7	71	KARA TAŞIMACILIĞI Demiryolu dışında motorlu ve motorsuz her türlü kara taşıtları ile yük veya yolcu taşıma ve bununla ilgili depolama ve sürücülük işleri, kara taşıt araçları için terminal, garaj, bakım, ikmal ve onarım, park yerlerinde yapılan işler (deniz ve demiryolu ambarlarında yapılan işler hariç).
19	7	40, 71	DEMİRYOLU TAŞIMACILIĞI Demiryolları ve bağlı işyerlerinde görülen her türlü işler (demiryolu bakım, onarım ve yenileme işleri ile yataklı ve yemekli vagonlarda yapılan işler dahil).
20	7	71	DENİZ TAŞIMACILIĞI Gemi ve benzeri taşıtlarla denizlerde, göllerde ve akar sularda her türlü yük ve yolcu taşınması ile bunlara bağlı deniz işlerinde çalışan ve Deniz İş Kanununa tabi gemi adamları ve gemi adamı yeterlik belgesine sahip kimselerin ve şehir ve körfez hatları iskelelerinde çalıştırılan iskele görevlilerinin yaptığı işler, deniz taşıtları ile yapılan liman hizmetleri

İşkolu Sıra No.	Bölüm No.	Büyük Grup No.	İşkolu - İşler
21	7	71	HAVA TAŞIMACILIĞI Hava ve havacılığın yer ve yerüstü işleri ile hava taşıtlarında yapılan her türlü işler ve uçakla ilaçlama işleri.
22	7	72	ARDİYE VE ANTREPOCULUK Antrepolar, ardiyeler, soğuk hava depoları, umumi mağazalar ve buralarda yapılan her türlü ambarlama, depolama, yükleme ve boşaltma işleri, liman hizmetleri, iskelelerde yapılan yükleme, boşaltma, ambarlama ve depolama işleri, (demiryolu taşımacılığına ait yükleme, boşaltma, ambarlama ve depolama işleri hariç).
23	7	73	HABERLEŞME Haberleşme, posta, telefon, telgraf, telsiz, radyo, televizyon işleri ve hizmetleri ve bu hizmetler için kamu idaresince kurulan her türlü yapım, bakım ve onarım işleri.
24	8	82	SAĞLIK Hastaneler, sanatoryumlar, bakım ve dinlenme evleri, doğum ve çocuk bakım evleri, kreşler, doktor muayenehaneleri klinikler gibi sağlık kuruluşları, diş klinikleri, röntgen muayenehaneleri ve benzerleri ile hayvan bakım evlerinde yapılan her türlü sağlık işleri.
25	8	83, 84	KONAKLAMA VE EĞLENCE YERLERİ Otel, pansiyon, lokanta, büfe, pastane, kahvehane gibi konaklama, dinlenme ve yemek yerleri ile sinema, müzikli ve müziksiz her türlü eğlence yerleri, plaj, açık ve kapalı spor yerleri, hipodromlar, hamamlar, kaplıcalar, içmeceler, turistik tesislerde yapılan işler.
26	-	-	MİLLİ SAVUNMA Milli Savunma, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ile ilgili her türlü askeri işyerleri (uluslararası ve yabancı askeri işyerleri dahil) subay, astsubay kulüpleri, gazinoları ve otelleri, ordu evleri, askeri hastaneler, okullar, askeri basımevleri ve Milli Savunma Bakanlığınca işletilen diğer işyerlerinde yapılan işler.
27	8	83, 84	GAZETECİLİK (Değişik: 28/3/1996 - 96/7949 K.) 212 sayılı Kanunla değişik 5953 sayılı Kanuna göre gazeteci sayılanların gazete ve mevkutelerle haber ve fotoğraf ajanslarında yaptıkları işler ile asıl işi gazete ve mevkutelere bağlı olarak bunları basmak olan basımevlerinde yapılan işler, radyo ve televizyon kuruluşlarının haberle ilgili birimlerinde çalışanların yaptıkları işler ile bu birimlere bağlı olarak yapılan işler.

İşkolu	Bölüm	Büyük	İşkolu - İşler
Sıra No.	No.	Grup No.	
28	-	-	GENEL İŞLER Belediyelerin 24 sıra numaralı sağlık işkoluna giren işleri dışındaki belediye hizmetlerine ilişkin işlerle bu Tüzükte yer almayan işlerde, Sendikalar Kanununa göre işçi niteliği taşıyanlarca yapılan işler.

NOT: Bu listede yer alan bölüm ve büyük grup numaraları iktisadi faaliyetlerin uluslararası tasnifine göre belirlenmiştir.